

PDPA & Legal Issues

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
พ.ศ.2562
และประเด็นกฎหมายที่ควรรู้

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตศรีราชา

ผศ.พชร สุขสุเมธ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

: นิยาม

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

บุคคล

“สภาพบุคคลย่อมเริ่มแต่เมื่อคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารกและสิ้นสุดลงเมื่อตาย”(มาตรา 15 ป.พ.พ.)

- บุคคลธรรมดา คือ บุคคลที่มีสิทธิและอำนาจตามกฎหมายในการรักษาข้อมูลของตนในฐานะที่เป็น “เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล”

หมายเหตุ : เป็นบุคคลที่มีสภาพ
บุคคลในระหว่างที่กฎหมายฉบับนี้
ประกาศและมีผลบังคับใช้ มิได้ถึง
รวมถึงบุคคลธรรมดาที่สิ้นสภาพ

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล บุคคลไปก่อนแล้ว

ถ้อยคำสำคัญอันบัญญัติใน พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคล
นั้นได้ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึง
ข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ (มาตรา 6)

ข้อมูลส่วนบุคคล (Information)

: คือ “ทรัพย์สิน” ที่กฎหมายให้ความคุ้มครอง

: ถือเป็น “ทรัพย์สินสมัยใหม่”

ดังนั้น เมื่อบุคคลใดมีข้อมูลส่วนบุคคล

บุคคลนั้นย่อมได้รับความคุ้มครองในการ “ใช้ เก็บ รักษา ควบคุม ข้อมูลส่วน

บุคคลอันเป็นทรัพย์สินของตน

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจ เกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล
(มาตรา 6) โดยอาจ เป็น บุคคลธรรมดา หรือ นิติบุคคล ก็ได้ และ เป็นผู้ที่มีสิทธิ และ หน้าที่ในการเข้าถึง
บรรดาข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลธรรมดา (นิติฐานะ) และ มีอำนาจในการผูกนิติสัมพันธ์ กับ เจ้าของข้อมูลส่วน
บุคคล (ฐานสัญญา / ฐานอำนาจตามกฎหมาย)

ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับ การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งหรือใน
นามของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (มาตรา 6) และ เป็นผู้ที่มีสิทธิ และ หน้าที่ในการเข้าถึงบรรดาข้อมูลส่วน
บุคคลของบุคคลธรรมดาตาม “คำสั่ง” หรือ “ในนาม” ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

ดังนั้น

หากมีกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล / ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน) มีความประสงค์จะเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล

ก็จำเป็นต้องพิจารณาหลัก“ความยินยอม”ของบุคคลประกอบด้วย
เป็นสำคัญ

“คนทุกคนที่เกิดมา ย่อมมีสิทธิ
แต่มิได้หมายความว่า ทุกคนจะมี
สิทธิเท่าเทียมกัน”

ประเภทของบุคคล
กับ
ความสามารถในการจัดการข้อมูลส่วนบุคคล

พรบ . คู่มือครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 แบ่งลักษณะของ “บุคคล” ที่มีสิทธิในการจัดการ / รักษาข้อมูลส่วนบุคคลไว้ 2 กรณี ดังนี้

: พิจารณาจาก “ความสามารถในการจัดการทรัพย์สิน (ข้อมูลส่วนบุคคล)

1. บุคคลที่มีความสามารถสมบูรณ์

: **บุคคลที่บรรลุนิติภาวะ**

คือ **บุคคล**ที่มีความสามารถในการพิจารณาว่าจะ
ยินยอม (หรือไม่ยินยอม) ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
เข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตน

2. บุคคลที่หย่อนความสามารถ

: **ผู้เยาว์** / **คนเสมือนไร้ความสามารถ** / **คนไร้ความสามารถ**

คือ บุคคลที่ไม่มีความสามารถในการพิจารณาว่าจะยินยอม
(หรือไม่ยินยอม) ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตน

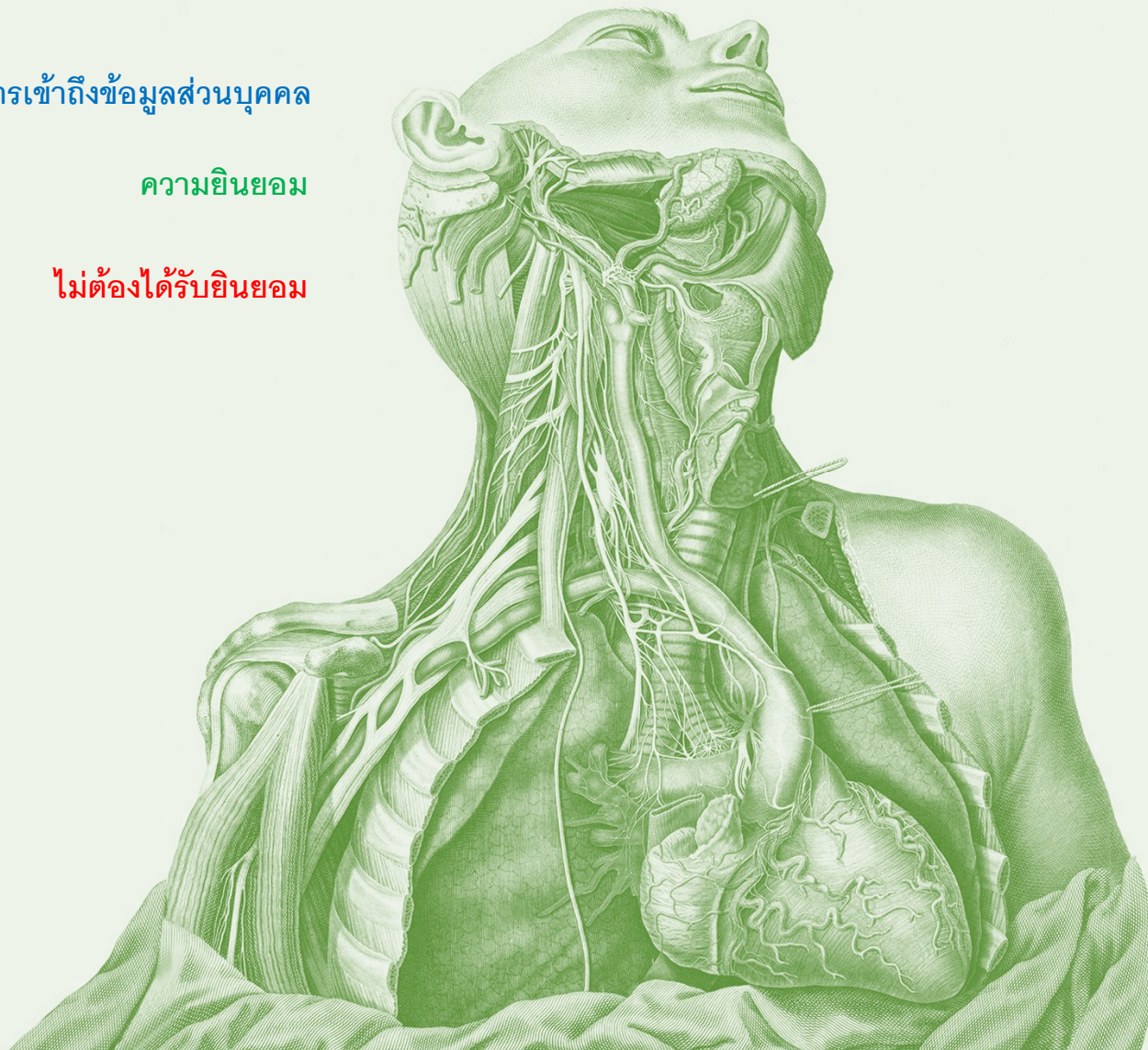
เงื่อนไขการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้หย่อนความสามารถ

: การที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของ
บุคคลที่หย่อนความสามารถนั้น จำต้องพิจารณาความยินยอม (หรือไม่
ยินยอม) จาก **ผู้แทนโดยชอบธรรม** / **ผู้พิทักษ์** / **ผู้อนุบาล** เสียก่อน

เงื่อนไขการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล

ความยินยอม

ไม่ต้องได้รับยินยอม

ความยินยอม (Consent) : กฎหมายเอกชน

คือสาระสำคัญของการทำความตกลงร่วมกันระหว่างบุคคล โดยอยู่บนพื้นฐานของ “ความสมัครใจ” อันเป็นไปตามหลักสุจริต (Good Faith)

บุคคลย่อมมีสิทธิและความสามารถในการทรงกันฉันให้บุคคลอื่นใดมากระทำการอันเป็นทางเสื่อมต่อสิทธิของตน ซึ่งหลักการนี้ เป็นหลักที่ได้รับการยอมรับในทางสากล ดังที่บัญญัติในกฎหมายระหว่างประเทศ*

“บุคคลจะถูกแทรกแซงความเป็นส่วนตัว ครอบครัว เคหสถาน หรือการติดต่อสื่อสารโดยพลการหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายมิได้และจะถูกลบลู่เกียรติและชื่อเสียงโดยมิชอบด้วยกฎหมายมิได้” และ “บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายมิให้ถูกแทรกแซงหรือลบลู่เช่นนั้น”

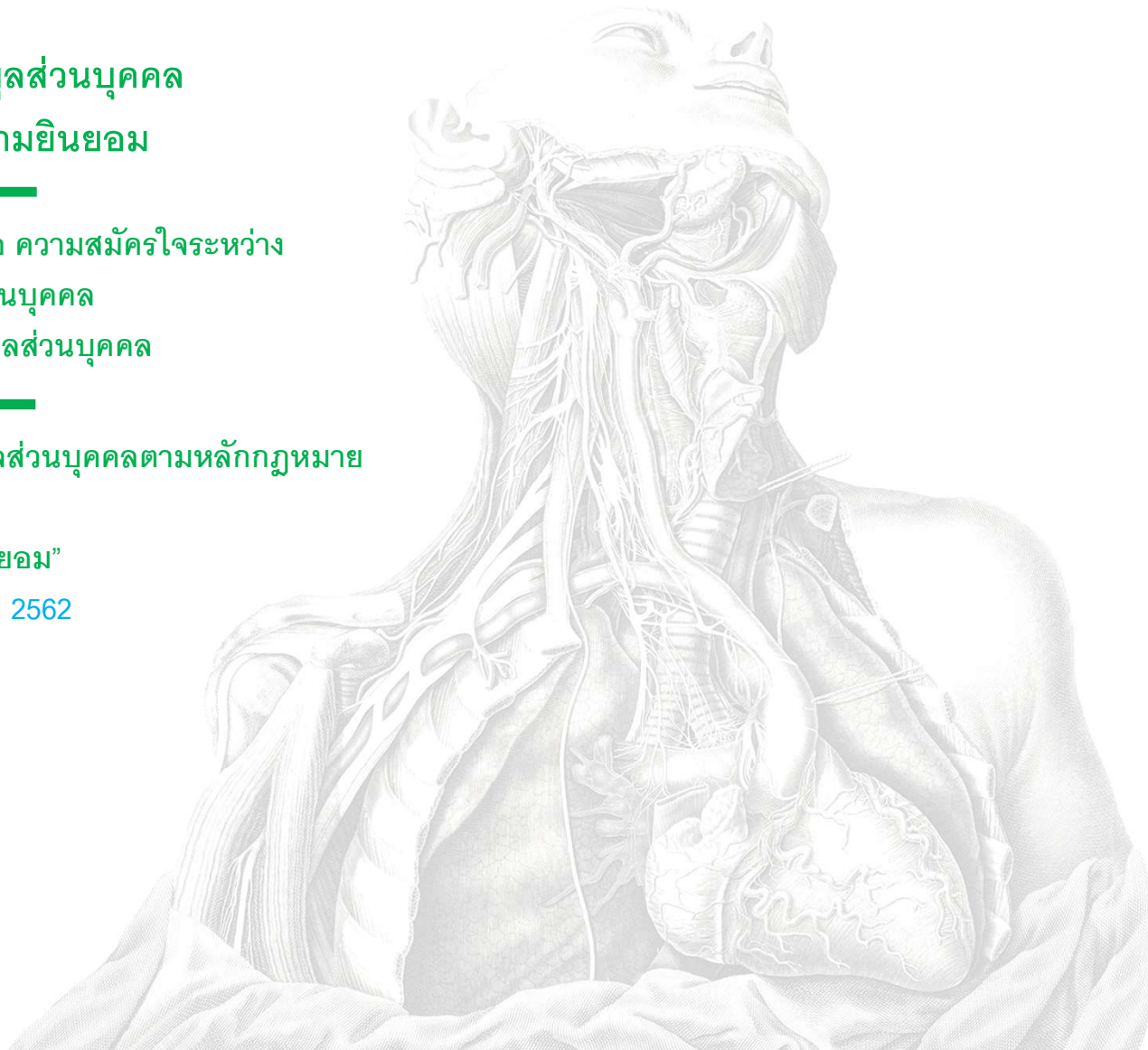
*ข้อ 17 แห่งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง : International Covenant on Civil and Political Rights ICCPR / บทบัญญัติที่ครอบคลุมการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลด้วย

การเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล โดยต้องขอความยินยอม

ความยินยอม คือ ความสมัครใจระหว่าง
เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
กับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

1.การเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักกฎหมาย
เอกชน
: ได้รับ “ความยินยอม”

มาตรา 19 พรบฯ 2562

หมวด 2 (การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล)

มาตรา 19 วรรค 1 บัญญัติว่า “ผู้ควบคุม

ข้อมูลส่วนบุคคลจะกระทำการเก็บ

รวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

ไม่ได้ หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้

ให้ความยินยอมไว้ก่อนหรือในขณะนั้น

เว้นแต่ บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้”

กฎหมายของประเทศไทย : พรบ.คุ้มครองฯ

อำนาจในการเก็บ การรวบรวม การใช้ การเปิดเผย
ข้อมูลของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล จะมีขึ้นได้ก็ด้วยการที่ผู้
ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้ขอความยินยอมและได้รับ
ความยินยอมจากบุคคลในฐานะที่เป็น เจ้าของข้อมูลส่วน
บุคคลก่อน (หรือขณะทำการเก็บ รวบรวม ใช้ เผยแพร่)

ความยินยอมที่เจ้าของข้อมูลได้ให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูล
ส่วนบุคคลจะส่งผลให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถนำ
ข้อมูลดังกล่าวไปทำการเก็บ รวบรวมตลอดจนการใช้และ
การเผยแพร่ได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

ข้อพิจารณาหลักความยินยอม : มาตรา 19

หลัก Freedom of Contract

กรณี : ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

- ต้อง “เชื่อเชียว” ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลยินยอม

การเชื่อเชียว ต้องมิได้เกิดจากการบังคับ ช่มชู้ ฉ้อฉล หลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลสำคัญผิด อันเป็นไปตามหลักสุจริต (Good Faith)

- ต้องเป็นการนำข้อมูลไปใช้ในการ “ประมวลผล” ตามวัตถุประสงค์ที่แจ้งแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยสุจริต

หมายความว่า ห้ามมิให้นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์หรือทำประการใดอันเป็นทางทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเสียประโยชน์เกินไปกว่าที่ได้ให้ความยินยอมไว้

- ต้องไม่นำหลักความยินยอม (Consent) กับหลักการปฏิบัติตามสัญญา (Contract) มาปะปนกัน

หมายความว่า การขอความยินยอมจะต้องไม่เป็นส่วนหนึ่งของสัญญาหรือเงื่อนไขในการรับหรือให้บริการ

ลักษณะของความยินยอม

: กรณีเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

- **ต้อง**มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการให้ความยินยอม
- ความยินยอมต้องมีใช้ส่วนหนึ่งในเงื่อนไขการรับบริการจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักการปฏิบัติตามสัญญา
หมายความว่า หากหลังจากที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมแล้ว ปรากฏว่าผู้ควบคุมได้เสนอบริการเพิ่มเติม (บริการใหม่) **ผู้ควบคุมข้อมูลต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อน**
- **มีสิทธิ**และ**มีความสามารถ**ในการพิจารณาที่จะ“ไม่อนุญาต”ให้เข้าถึงข้อมูล แม้ว่าจะได้เคยให้ความยินยอมไปก่อนแล้วก็ตาม

รูปแบบการขอความยินยอม
และเงื่อนไขความสมบูรณ์ของการให้ความยินยอม

รูปแบบการขอความยินยอมและเงื่อนไขความสมบูรณ์ของการให้ความยินยอม

มาตรา 19 วรรค 3 บัญญัติว่า “ในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้ง วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไปด้วย และการขอความยินยอมนั้น ต้องแยกส่วนออกจากข้อความอื่นอย่างชัดเจน มีแบบหรือข้อความที่เข้าถึงได้ง่ายและเข้าใจได้ รวมทั้ง ใช้ภาษาที่อ่านง่าย และไม่เป็นการหลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ดังกล่าว ทั้งนี้ คณะกรรมการจะให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามแบบและข้อความที่คณะกรรมการประกาศกำหนดก็ได้”

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

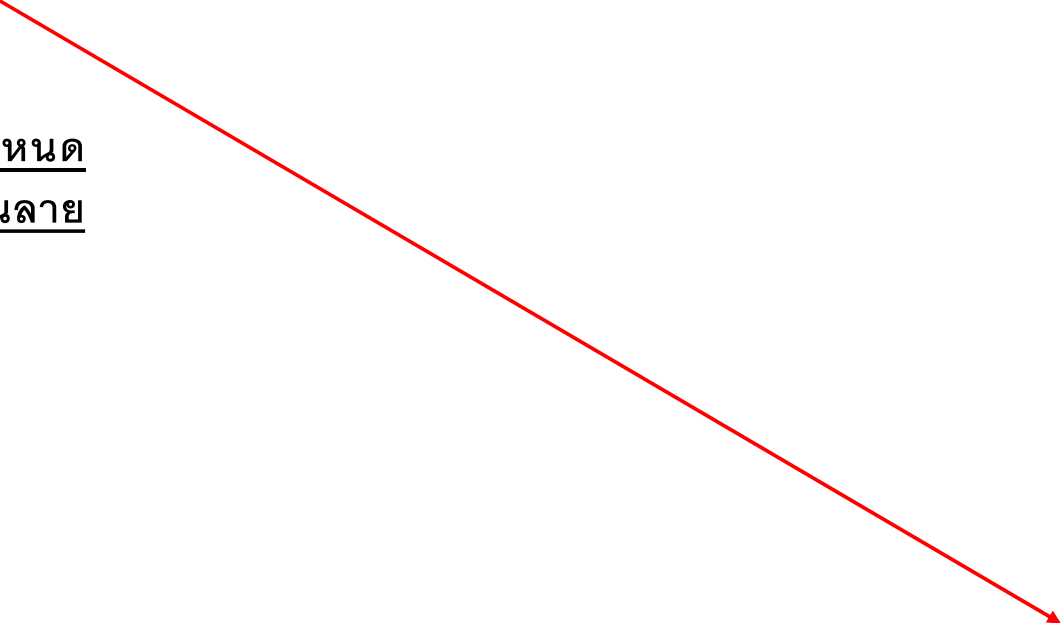
มาตรา 19 วรรค 4 บัญญัติว่า “ในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องคำนึงอย่างถึงที่สุดในความเป็นอิสระของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการให้ความยินยอม ทั้งนี้ ในการเข้าทำสัญญา ซึ่งรวมถึงการให้บริการใด ๆ ต้องไม่มีเงื่อนไขในการให้ความยินยอมเพื่อเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย ข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่มีความจำเป็นหรือเกี่ยวข้องสำหรับการเข้าทำสัญญาซึ่งรวมถึงการให้บริการนั้น ๆ”

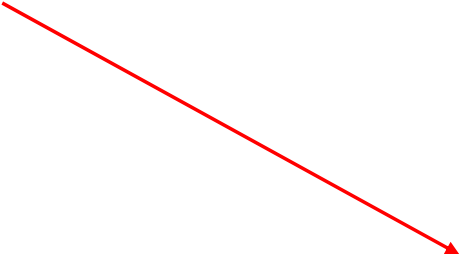
มาตรา 19 วรรค 2 บัญญัติว่า “การขอความ
ยินยอม ต้องทำโดยชัดแจ้งเป็นหนังสือหรือทำโดยผ่าน
ระบบอิเล็กทรอนิกส์ **เว้นแต่ โดยสภาพไม่อาจขอความ
ยินยอมด้วยวิธีการดังกล่าวได้**”

ขยายความ

หลัก : ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ต้องกำหนด
รูปแบบความยินยอมให้เป็นประจักษ์ คือ ทำเป็นลาย
ลักษณ์อักษร หรือ ระบบอิเล็กทรอนิกส์

ข้อยกเว้น : **เว้นแต่มีเหตุอันไม่อาจทำได้**

ข้อสังเกต (ความเห็น) ทางกฎหมาย : มาตรา 19 วรรค 2

กฎหมายมี “เหตุยกเว้น” ที่ทำให้การขอความยินยอมไม่ต้องทำเป็นหนังสือ/ระบบอิเล็กทรอนิกส์ไว้

ซึ่งเหตุยกเว้นนี้ **กฎหมายมิได้กำหนดเหตุผลโดยสภาพ** (สภาพปัจจัยที่ทำให้ไม่สามารถขอความยินยอมเป็นหนังสือ / ระบบอิเล็กทรอนิกส์) **ที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบโดยชัดแจ้งด้วยว่าเหตุใดจึงไม่สามารถใช้รูปแบบการขอความยินยอมตามหลักได้**

ซึ่งเหตุยกเว้นนี้อาจเป็นเสมือนต่อความยินยอมโดยสุจริตและความเข้าใจรายละเอียดและวัตถุประสงค์ในการให้ความยินยอม (มาตรา 19 วรรค 3) ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้

การเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ต้องขอความยินยอม

2. การเข้าถึงข้อมูลฯ ตามหลักกฎหมายมหาชน

มาตรา 24 / มาตรา 4

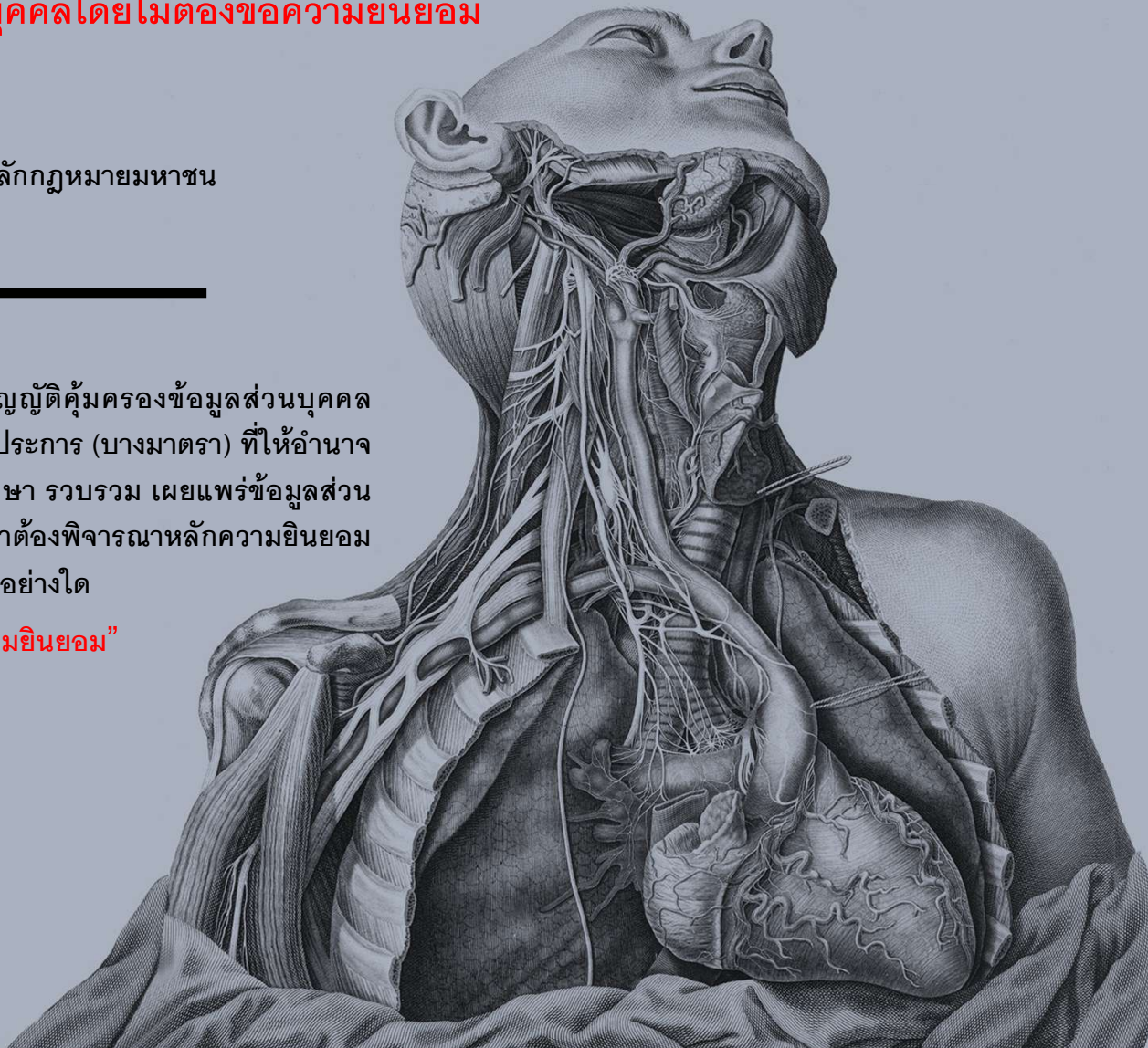
: ประโยชน์สาธารณะ

ลักษณะของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 มีบทบัญญัติบางประการ (บางมาตรา) ที่ให้อำนาจแก่รัฐในการเข้าถึง เก็บ รักษา รวบรวม เผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลของเอกชนได้โดยมีจำต้องพิจารณาหลักความยินยอมของเอกชนประกอบด้วยแต่อย่างใด

เรียกว่า “ข้อยกเว้นหลักความยินยอม”

กฎหมายมหาชน

เป็นกฎหมายที่ว่าด้วยมาตรการทางกฎหมายที่รัฐมีอำนาจเหนือเอกชน (บุคคล : บุคคลธรรมดา นิติบุคคล) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะ ดูแลความสงบเรียบร้อย ตลอดจนรักษาความมั่นคงของรัฐ

การเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักกฎหมายมหาชน

(ก) มาตรา 24 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562

: อยู่ในหมวดการเก็บ รวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล

(ข) มาตรา 4 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562

: อยู่ในหมวดขอบเขตการบังคับใช้

(ก) มาตรา 24 : อยู่ในหมวด การเก็บ รวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล แห่ง พรบฯ 2562

บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล **เว้นแต่**

(1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุ **เพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือ ที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสม** เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(2) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล

(3) **เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญา** ซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น (เป็นไปตามหลักกฎหมายเอกชน)

ขยายความมาตรา 24 (2)

เพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล
กล่าวคือ เป็นการเข้าถึงข้อมูลด้านสุขภาพหรือข้อมูลอ่อนไหว (Sensitive Data) โดยเหตุปัจจัยที่ไม่จำเป็นต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เนื่องจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ในสถานะที่สามารถให้ความยินยอมได้

(ก) มาตรา 24 : หมวด การเก็บ รวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล

(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจ**เพื่อประโยชน์สาธารณะ**ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจอรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

(5) เป็นการจำเป็น**เพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล**หรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ประโยชน์ดังกล่าวมีความสำคัญน้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(6) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

ข้ออธิบายทางกฎหมาย

มาตรา 24 เป็นบทบัญญัติที่ “ยกเว้นมาตรา 19”

หมายความว่า หากเข้าเงื่อนไขที่ต้องมีการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล (บุคคลธรรมดา) ประกอบกับเป็นเงื่อนไขอันบัญญัติอยู่ใน (1) - (6) ทั้งหมดหรืออย่างใดอย่างหนึ่ง

กรณีนี้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (รัฐ/หน่วยงานภาครัฐ/ หน่วยงานภาคเอกชน /บุคคลธรรมดา / นิติบุคคล) ที่มีความจำเป็นในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล สามารถเข้าถึงข้อมูลของบุคคลธรรมดาได้

หมายความว่า หากเข้าเงื่อนไขตามมาตรา 24 จะส่งผลให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิและอำนาจในการจัดการต่อบรรดาข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และ ไม่ถือเป็นการกระทำอันก้าวล่วงต่อสิทธิใน “ข้อมูล” ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลแต่อย่างใด

(ข) มาตรา 4* พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562

: อยู่ในขอบเขตการบังคับใช้แห่ง พรบฯ 2562

การเก็บ / ใช้ / รวบรวม /เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ที่ได้รับยกเว้นหลักความยินยอมประกอบด้วย

มาตรา 4 พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่

(1) การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรม*ในครอบครัวของบุคคลนั้นเท่านั้น (ใช้คำว่า “กิจกรรม” สามารถตีความได้ตามดุลพินิจ)

(2) การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ ซึ่งรวมถึงความมั่นคงทางการคลังของรัฐหรือการรักษาความปลอดภัยของประชาชน รวมทั้งหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน นิติวิทยาศาสตร์ หรือการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

(3) บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมไว้เฉพาะเพื่อกิจการ **สื่อมวลชน งานศิลปกรรม หรืองานวรรณกรรมอันเป็นไปตาม จริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพ**หรือเป็นประโยชน์สาธารณะเท่านั้น

หากเกิดการก้าวล่วงมาตรา 4(1)
: ให้ใช้กฎหมายอื่นในการเยียวยา
ความเสียหายที่เกิดขึ้น

การเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล

กรณีข้อมูลอ่อนไหว : Sensitive Data

- ข้อมูลที่มีได้เป็นการบ่งชี้ตัวตนของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
- ข้อมูลที่ (อาจ) ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติ

ยินยอมให้เข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล

หรือ

แม้ไม่ยินยอมก็ต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคล

หลักการ : ข้อมูลอ่อนไหว (Sensitive Data)

: มาตรา 26 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562

ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม **ข้อมูลสุขภาพ** ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน **ข้อมูลพันธุกรรม** **ข้อมูลชีวภาพ** หรือข้อมูลอื่นใด **ซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกัน**ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดโดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

หมายความว่า โดยหลัก เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีอำนาจในการหวงกั้นข้อมูล คือ ไม่จำเป็นต้องให้ข้อมูลอ่อนไหวแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล **ยกเว้น** เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมโดยชัดแจ้ง (หนังสือ / อิเล็กทรอนิกส์)อันเป็นกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลให้ความยินยอมด้วยความสมัครใจ

*** เรียกว่าการยกเว้นนี้ เรียกว่า “การยกเว้นโดยเจตจำนงของเอกชน”**

แต่อย่างไรก็ตาม

- แม้ว่า
1. ข้อมูลส่วนบุคคลนั้น เป็นข้อมูลอ่อนไหว และ
 2. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ยินยอม

แต่หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีความประสงค์จะเข้าถึงข้อมูลอ่อนไหว

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก็จำเป็นต้องให้ข้อมูลอ่อนไหวแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่ดำเนินการตามกฎหมาย*อันเป็นไปตาม มาตรา 26 (5) อนุ (ก) หรือ (ข)

* เรียกว่า “การยกเว้นหลักความยินยอมโดยกฎหมาย”

มาตรา 26 อนุ 5 (ก) (ข) *

วัตถุประสงค์ : สืบค้นและหาแนวทางในการวินิจฉัยโรค แนวทางในการรักษาโรคหรือรักษาอาการบาดเจ็บ หรือป้องกันโรค

มาตรา 26 อนุ 5 ... เว้นแต่ เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ

(ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของ ลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของ ข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

(ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพ ของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือ ตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

มาตรา 26 अनु 5 (ง)

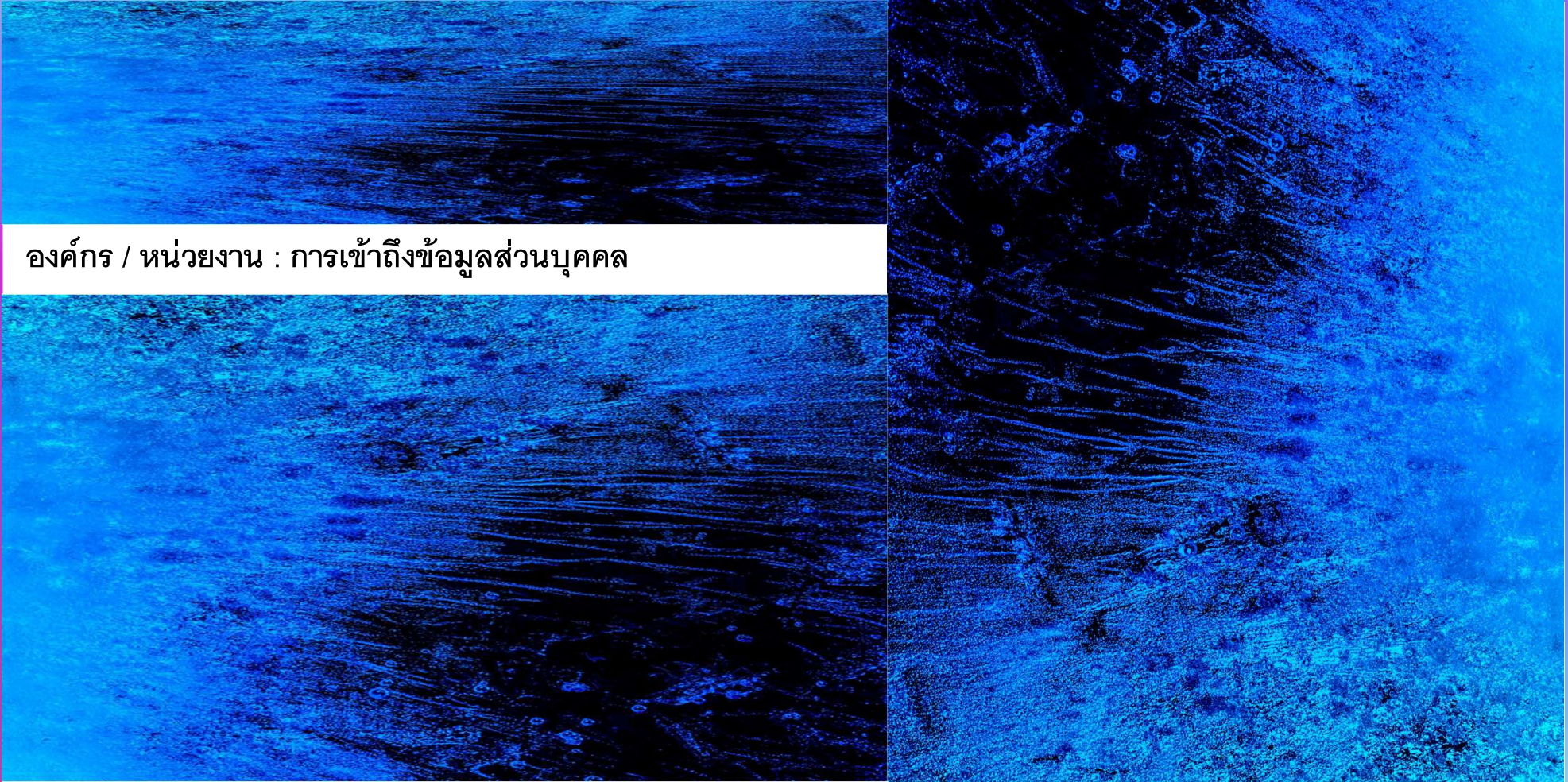
วัตถุประสงค์ : เพื่อดำเนินการวิจัย

มาตรา 26 अनु 5

... เว้นแต่ เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ

(ง) การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ หรือประโยชน์สาธารณะอื่น ทั้งนี้ ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพียงพอที่จำเป็นเท่านั้นและได้จัดให้มีมาตรการ*ที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

* มาตรการตามระเบียบวิธีวิจัย

องค์กร / หน่วยงาน : การเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล

* อำนาจในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเกิดขึ้นเมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ดำเนินการตามบทบัญญัติของกฎหมาย (กฎหมายเอกชน / กฎหมายมหาชน)

องค์กร / หน่วยงานของรัฐ / หน่วยงานภาคเอกชน สามารถมีฐานะเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
คือ เป็นองค์กร / หน่วยงานที่มีอำนาจ / หน้าที่ในการกระทำการให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

- การใช้อำนาจต้องเป็นไปตามหลักนิติรัฐ (Legal State)
 - การใช้อำนาจต้องอยู่ภายในราชอาณาจักรไทย (มาตรา 5)
 - ต้องปฏิบัติการให้เป็นไปตามนโยบายของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
 - การเข้าถึงข้อมูล ต้องขอความยินยอมโดยชัดแจ้ง (ลายลักษณ์อักษร) หรือ ระบบอิเล็กทรอนิกส์จากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องให้ความยินยอมด้วยความสมัครใจ*
-

* มิได้เกิดจาก บังคับ ข่มขู่ จู่ฉล หลอกลวง สำนัดผิด

- เมื่อได้รับความยินยอมให้จัดการต่อบรรดาข้อมูลส่วนบุคคลจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลแล้ว

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ในการเก็บ / รวบรวม / ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (มาตรา 21 วรรคต้น)

- หากภายหลัง มีกรณีที่ต้องเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลเพิ่มเติม ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล**ต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลอีกครั้ง** (มาตรา 21 วรรคสอง)

ข้อยกเว้น : หากเป็นกรณีข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 24* ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถเข้าถึงและการจัดการต่อบรรดาข้อมูลส่วนบุคคลได้โดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาเรื่องความยินยอม

*** ข้อยกเว้นหลักความยินยอม**

การเก็บ รวบรวม ข้อมูลส่วนบุคคล*

- ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล**ต้อง**เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเท่าที่จำเป็น และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมาย (มาตรา 22)
- ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล**ต้อง**แจ้งรายละเอียดของข้อมูลส่วนบุคคลที่ตนจะทำการเก็บ รวบรวมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยอาจแจ้งก่อนหรือขณะเก็บ รวบรวมข้อมูลก็ได้ (มาตรา 23)
- ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล**ต้อง**ทำการเก็บ รวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับจากเจ้าของข้อมูลโดยตรง

*** เป็นอำนาจที่เกิดขึ้นหลังจากที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอม (Consent) ในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลแล้ว**

สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล*

1. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (มาตรา 30 วรรคต้น)

2. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเปิดเผยการได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลที่ตนไม่ได้ให้ความยินยอมตามมาตรา 30 วรรค 2 อันก่อให้เกิด“หน้าที่”ที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องปฏิบัติตามและต้องดำเนินการโดยไม่ชักช้าตามมาตรา 30 วรรค 4 (กรณีเป็นข้อมูลส่วนบุคคลตามข้อยกเว้นตามมาตรา 24)

3. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ทั้งบรรดาข้อมูลส่วนบุคคลข้อมูลที่ต้องได้รับความยินยอม (มาตรา19) / ไม่ต้องได้รับความยินยอม (มาตรา24) ซึ่งสิทธิดังกล่าวอยู่ในมาตรา 32

สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

4. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลได้ (มาตรา 33 วรรคต้น) โดยในการนี้เป็นหน้าที่ที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องดำเนินการและเสียค่าใช้จ่าย (มาตรา 33 วรรค 3)
5. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลระงับการใช้ข้อมูลส่วนบุคคล (มาตรา 34)

การบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562

หมวด 1 : คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

หมวด 2 : การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

หมวด 3 : สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

หมวด 4 : สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

หมวด 5 : การร้องเรียน

หมวด 6 : ความรับผิดทางแพ่ง

หมวด 7 : บทกำหนดโทษ

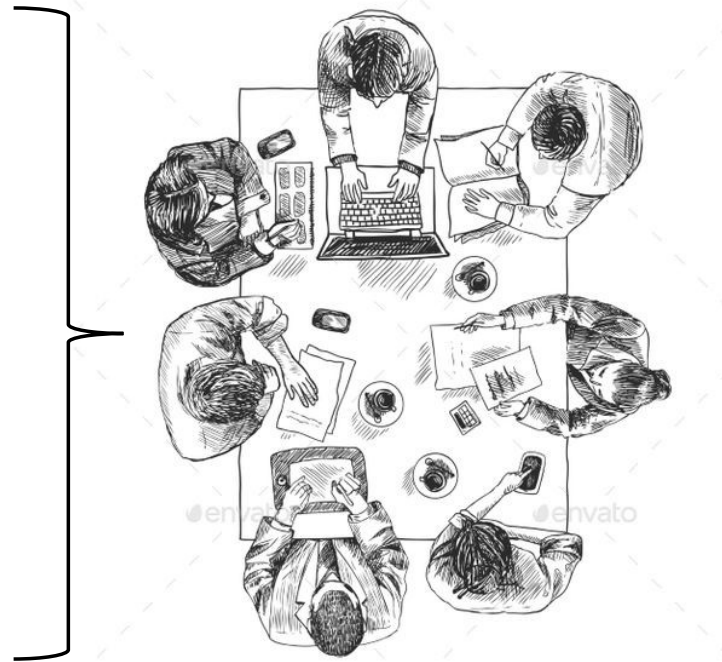
หมวด 1 และ หมวด 4 : ตั้งแต่วันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ.2562

หมวด 2 / 3 / 5 / 6 / 7 : ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ.2565 *

พระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานและกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2564

ข้อสังเกตการวิจัย

กรณี : การนำข้อมูลส่วนบุคคล มาใช้กับ การดำเนินวิธีการวิจัย
มีความแตกต่างกัน

หลักจริยธรรมการวิจัย : การวิจัย

1. หลักความเคารพในบุคคล

2. หลักคุณประโยชน์

3. หลักความยุติธรรม

* กระบวนการการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้
ทางด้านสุขภาพ หรือ วิทยาศาสตร์การแพทย์
ที่ได้กระทำต่อร่างกาย /จิตใจ/สุขภาพของ
บุคคล

* ผู้เข้าร่วมวิจัย คือ บุคคลที่ผู้วิจัยได้มาซึ่ง
ข้อมูลส่วนบุคคล

หลักกฎหมาย

มาตรา 4 รัฐธรรมนูญ : ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ
และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง / ปวงชน
ชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน
หลักความยินยอม : เคารพการตัดสินใจของบุคคล / การเชื่อเชิญ
เข้าร่วมการวิจัยโดยปราศจากการข่มขู่ หรือ บังคับ หรือ ชักจูง

ประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมวิจัย (ประโยชน์โดยตรง) / ประโยชน์ต่อ
วงการการวิจัย หรือ นโยบายของรัฐ

ต้องมีกระบวนการที่ได้มาตรฐานและยุติธรรมในการพิจารณา
โครงการวิจัยและเป็นกระบวนการที่อิสระ

และ
กฎหมายที่สำคัญมาก
สำหรับการคุ้มครองการทำวิจัยในมนุษย์
ก็คือ
พระราชบัญญัติการวิจัยในมนุษย์
และ / หรือ พระราชบัญญัติการวิจัยในคน

*ข้อมูล ณ วันที่ 25 สิงหาคม 2566

สวพ. ร่วมขับเคลื่อน พรบ.การวิจัยในมนุษย์

🕒 กุมภาพันธ์ 8, 2023 👤 chutinan 📁 ข่าวประชาสัมพันธ์

วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566 เวลา 08.00 – 14.00 น. ผศ.ดร.วัฒนา รัตนพรหม รักษาการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มอบหมายให้ ผศ.ดร.นรา พงษ์พานิช เข้าร่วมการประชุมรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการวิจัยในมนุษย์ พ.ศ. ร่วมกับทุกภาคส่วนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น จัดโดย สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ณ ห้อง Grand Ballroom โรงแรมมารีย์เดินส์ กรุงเทพมหานคร

โดยมี ดร.วิภารัตน์ ดีอ่อง ผู้อำนวยการสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ เป็นประธานเปิดการประชุม พร้อมด้วย ศ.กิตติคุณสุกรีพร จิตต์มิตรภาพ ประธานกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และ ศ.เกียรติคุณทวีป กิตยาภรณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ มาให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการ ที่มา และสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการวิจัยในมนุษย์ พ.ศ. ซึ่งในการประชุมครั้งนี้ ได้ความคิดเห็นในทางวิชาการและการปฏิบัติด้านการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ จากทุกภาคส่วน เพื่อดำเนินการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติการวิจัยในมนุษย์ พ.ศ. ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการนำมาบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ความเห็นทางกฎหมาย

การทำวิจัยที่ได้รับความคุ้มครอง
มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. งานวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ที่ก่อเกิดประโยชน์แก่สังคม / มนุษย์ / สุขภาพ
2. เป็นงานวิจัยที่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงาน / องค์กรที่สังกัด
3. ผู้วิจัย : มีจริยธรรมในวิชาชีพ
4. ผู้รับการวิจัย : ได้รับประโยชน์ หรือ เสียหายน้อยที่สุด
5. สถาบันการวิจัย : เข้าใจสาระสำคัญของงานวิจัยอย่างถ่องแท้ และ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติฯ

ปัจจุบัน

